

ZALÁN TIBOR

Nagyherceg

– zenés mesejáték két
részben –

1994

SZEREPLŐK

NAGYHERCEG, alias Garbonciás Péter, alias Huzella Péter,
aki azonban néha PIKTOR PAKTOR PÉTER, is

PERCEGŐ ÁRNYALAK, a nagyherceg árnyéka

GOMULKA BÁCSI, a rettenetes házmester

KÉK FESTŐ, utcagyerek, aki kékitőt old

LACIKA, utcagyerek

FEKETE ÖZVEGY, gonosz házlakó

VADÁSZ, kellemetlen házlakó

MÓCÁRT, a csokiember, néha dzsokiember

HI-SZEN, A GURULÓ MADÁR

DZSOKI JÚJING

SZAMANTA

NÁJT RÁJDER

ZORRÓ

A PADLÁS ANGYALAI

A PINCE ÖRDÖGEI

BARBIE-BABÁK

A HÁZ LAKÓI

I. FELVONÁS

1. JELENET

(Lepusztult bérházbelső, Gomulka bácsi, a rettenetes házmester söpröget. Alkonytájt vagyunk. Kék festő, az utcagyerek a házbejárathoz lapulva hallgatja.)

GOMULKA *Mennyi kosz és mennyi piszok,
micsoda század, micsoda mocsok
idők ezek.*

*Ablakokra száll a korom,
nekem má' csak ilyen a korom,
a rendemet akarom.*

*Szétnézek és mit látok?
Sok szédelő kisserácot,
sok szemtelen kis uccakölyköt,
mindegyik egy rossz kis ördög,*

na de majd én ellátom a bajukat!

*Régen szép volt,
minden más volt,
oldalvást volt
egy szép kis gúmbotom.
Akkó aztán,
gyöhetett ám
bárki hozzám,
csakis kérhetett.*

*Rend volt, mert én lecsaptam,
rend volt, mert úgy akartam
hogy rend legyen.*

Mit leskelődsz ott, te ki szemtelen?

KÉK FESTŐ Gomulka bácsi, miért mondd azt, hogy szemtelen vagyok?
GOMULKA Valamennyien azok vagytok. Éhenkórász banda. Hordd el magad, vagy rendőrt hívlak!
KÉK FESTŐ Gomulka bácsi, vigyél fel a padlásra!
GOMULKA A padlásra? Még mit nem! A padlásra... Nézze meg az ember! Ám, ha annyira akarod, levihetlek a pincébe...
KÉK FESTŐ Jaj, oda nem... a pincéről nagyon sok rosszat hallottam.
GOMULKA Ugyan mit hallottál a pincéről? Hadd halljam?
KÉK FESTŐ Hááát... hogy olyan alakok laknak benne, amilyen te vagy, Gomulka bácsi...
GOMULKA Na megállj, te kis haramia...

(Kék festő kerekét old. Fordul a díszlet, most a ház utcafrontján vagyunk. Kék festő egy kuka tetején üldögél bánatosan. A nagyherceg érkezik. Meglehetősen lepusztult ember benyomását kelti: ütött-kopott frakk, horpadt cylinder, kétes tisztaságú fehér sál...)

*Milyen különös, különös az ember,
milyen magányos, hogyha egyedül van,
s milyen magányos, mikor körülötte
tolongnak, zajongnak vagy vigadnak sokan.*

*Nem is értem én, miért is érteném,
hogyan férhet meg ennyi szomorúság
egyetlen lélek ezer fiókjában,
s miért nem boldogítja őket a jóság...*

*Emberek, emberek, nagy bajuk, hogy
sodorja, pörgeti őket a szél,
egyik itt, másik ott, harmadik sehol,
s nem kérdi az egyik, a másik miért él...*

*Csak azt tudom, hogy könnyes a szemük...
És azt tudom, hogy nincsen gyökerük...
Sodorja, pörgeti őket a szél,
s magányosság lakik a szívük helyén*

*Ezért is különös, különös az ember,
mert magányos, hogyha egyedül van,
magányos, akkor is, mikor körülötte
tolongnak, zajongnak vagy vigadnak sokan.*

*Nem is értem én, miért is érteném,
hogyan férhet meg ennyi szomorúság
egyetlen lélek ezer fiókjában,
s miért nem boldogítja őket a jóság...*

KÉK FESTŐ Szépen énekelsz, ember.

NAGYHERCEG Ember? Ja, énember? Szépen énekelek, igen, szépen énekelek. Köszönöm, de nem tesz semmit. De te, mintha szomorú lennél, kicsi ember.

KÉK FESTŐ Ezt meg honnan látod?

NAGYHERCEG Onnan, hogy rád néztem.

KÉK FESTŐ És az látszik rajtam, hogy szomorú vagyok?

NAGYHERCEG Látszik hát.

KÉK FESTŐ Akkor a többiek miért nem veszik észre?

NAGYHERCEG Talán mert ők nem rád néznek. Csak rádpillantanak, és nekik ennyi elég. Nem törődnek veled. Talán csak a barátaid.

KÉK FESTŐ A barátaim? Nincsenek nekem barátaim.

NAGYHERCEG Olyan nincs, hogy nincsenek barátaid. Barátai vannak az embernek. Egy, kettő legfeljebb.

KÉK FESTŐ Mondd, hogy is hívnak...

NAGYHERCEG Nagyherceg.

KÉK FESTŐ Nagyherceg?

NAGYHERCEG Miért, nem úgy nézek ki?

KÉK FESTŐ Én még nem láttam igazi nagyherceget... mondjuk, hogy úgy nézel ki. Mint egy igazi.

NAGYHERCEG És te... téged hogy hívnak, kicsi ember?

KÉK FESTŐ Kék festő. Kék festő a nevem. Szép név, nem?

NAGYHERCEG Rendes neved nincs? Az embert szokták valahogy hívni. Huszka Zsombor, vagy Szakály Andris, vagy Szentpétery Bénike...

KÉK FESTŐ És neked? Neked miért nincs rendes neved? A felnőtt embereket is szokták valahogy hívni, nem? Huzella Péter, Mácsai Pál, Zalán Tibor...

NAGYHERCEG Igaz, a felnőtt embereket. De én nem vagyok felnőtt ember.

KÉK FESTŐ Nem látszol gyerekeknek...

NAGYHERCEG Mégis, minek látszom?

KÉK FESTŐ Embernek...

NAGYHERCEG Pedig nem vagyok ember.

KÉK FESTŐ Neeem? Akkor mi vagy, ha nem ember?

NAGYHERCEG Nagyherceg vagyok. Egy messzi birodalom uralkodója.

KÉK FESTŐ Hol van a birodalmad?

NAGYHERCEG Az én birodalmam nem látható. De néhanapján, amikor megy le a nap, az ég alján hatalmas vörös szirteket láthatsz, zöldes-kék tengeröblöket, vulkánokat és meredélyeket – tudod, az én hazám épp olyan.

KÉK FESTŐ Ez nagyon érdekes. Sokkal érdekesebb, mint a tévében a fantasztikus filmek. És mondd csak, hogyan kerültél ide?

NAGYHERCEG Nem nagy ügy. Eljöttem. Meg kell mondjam neked, már másodszor vagyok a földön. Először akkor jártam itt, amikor még kis herceg voltam.

KÉK FESTŐ Azt akartam kérdezni tőled, nagyherceg, hogy mi a barátság.

NAGYHERCEG Különös kérdés. Ezt a kérdést már feltette nekem valaki... régen... amikor először jártam a földön.

KÉK FESTŐ És meg tudtad válaszolni?

NAGYHERCEG Nem... azt hiszem, hogy nem... várj csak, felidézem...

(A nagyherceg felemeli a karját, és a szín elsötétül. Vetített jelenet, mely lehet animáció is, a kisherceg találkozik HI-SZENNEL, a guruló madárral.)

*Mi a barátság, mondd el,
hogy mi az a barátság!*

*A barátság, tudod, a barátság,
hát a barátság — az csak egy olyanság.*

*Az olyanság, vajon milyenség,
s a milyenség miért olyanság?*

*Hiszen, ha tudnám én,
nem lennék ily' szegény,
nem lennék oly' szegény
hahogyha tudnám én,
hiszen de nem tudom,
azért vagyok uton
éjjel és nappal,
nappal és éjjel,
világcsavargója, ki az életét
széjjel csatangolja, járja,
és nincsen is társa... és nincs társa...*

*Mi a barátság, mondd el,
hogy mi az a barátság!*

*A barátság, tudod, a barátság,
hát a barátság — az csak egy olyanság.*

*Az olyanság, vajon milyenség,
s a milyenség miért olyanság?*

*A földet bejártam,
társat nem találtam.
Az eget bejártam,
senkit sem találtam,
ki mellettem maradt volna.
Egyedül a rózsza,
egy kényes, gyönges, gyámoltalan rózsza,
ki az életét velem megosztja.
Ezért az életem képtelenség,
ezért, hogy száz s ezer naplementét
nézek, s éjjelente sok fénylő csillagot:
herceg vagyok, uralkodó,
de nincsen népem, árva vagyok!*

*A barátság, barátom, az a kincs,
mely mindenhol ott van, de sehol sincs,
már épp megfognád, de akár a homok:
ujjaid közül a semmibe csorog.*

*A barátság, barátom, az olyan,
mint a láz, mely égeti arcodat,
ha gondtalan vagy, észre sem veszed,
de nélküle a szíved bús, beteg.*

*A barátság, barátom, olyan mély,
Mint a kút, melynek vize éjsötétbe vész.
Mint gyökérnek víz, levélnek a Nap,
a barátság életvágyat ad, és ad*

*annyi mást,
arcodra mosolygást,
mosolyba fényeket,
fényekbe életet,*

*életbe nevetést,
nevetésbe szeretést,
szeretetbe karolást,
karolásba dalolást,
dalokba az ízeket,
ízekbe a színeket,
színekbe az illatot,
illatba a holnapot,
holnapba a tegnapot,
tegnapba fénylő Napot,
fénylő napba ágakat,
lombos ágra madarat,
madár-hangba szélverést,
szélverésbe ébredést,
ébredésbe vágyakat,
vágyainkba szárnyakat,
szárnyainkon repülést,
repülésbe szédülést,
szédületbe zuhanást,
zuhanásban suhanást,
suhánásban érkezést,
szeretetlen létezést
ad a barátság... s annyi mást is még...*

(A szín ismét megvilágosodik, Kék festő a nagyherceg térdén üldögél.)

KÉK FESTŐ Fantasztikus. Láttam, mint a moziban! Láttam az emlékeidet. Hiszen akkor te varázsló vagy...

NAGYHERCEG Az vagyok.

KÉK FESTŐ Te nagyherceg, te nagy varázsló, nem akarsz a barátom lenni?

NAGYHERCEG Az nem úgy meg, Kék festő, hogy az ember csak úgy ripsz-ropsz a barátja lesz a másíknak. A barátságához jól meg kell egymást ismernünk, szoknunk, s a legfontosabb, szeretnünk.

KÉK FESTŐ És meg fogsz engem ismerni?

NAGYHERCEG Ha engeded, hogy megismerjelek...

KÉK FESTŐ És meg fogsz engem szokni...

NAGYHERCEG Ha lesz rá időm...

KÉK FESTŐ És meg fogsz engem... szeret...ni...?

NAGYHERCEG Ha megismerlek és megszoklak, bizonyára meg is szeretlek majd.

KÉK FESTŐ És ha megszeretsz, akkor meg fogsz védeni?

NAGYHERCEG Valaki bánt talán?

KÉK FESTŐ Hogy engem? Engem mindenki bánt. Az egész világ.

NAGYHERCEG Nono.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Nono.

KÉK FESTŐ Ez meg mi volt?

NAGYHERCEG Semmi különös.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Szemmi különös.

KÉK FESTŐ Most meg selypítesz...

NAGYHERCEG Nem selypíték.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Nem szelypít.

KÉK FESTŐ Kétféleképpen beszélsz.

NAGYHERCEG Eszemben sincs.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Eszébe szinc.

KÉK FESTŐ Ne játszódjál velem, kedves nagyherceg, áruld el a titkodat.

NAGYHERCEG Szó sincs titokról. Ez csak az árnyékom.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Mi az, hogy cak? Cak az árnyékod? Én percegő árnyalak vagyok, aki téged követ és megóv mindentől. Én vagyok a te barátod.

KÉK FESTŐ Tehát neked már van barátod. Akkor... akkor nem is akarom, hogy a barátom légy.

NAGYHERCEG Ostobaság. Az embernek egyszerre több barátja is lehet. No, nem sok, mondjuk kettő.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Az egyik én vagyok.

NAGYHERCEG Így igaz.

PERCEGŐ ÁRNYALAK A mászik meg te leszel.

KÉK FESTŐ Ki mászik?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Nem mászik, hanem a mászik, érted, fafejű kiszgyerek, a mászik az nem azt jelenti, hogy mászik, hanem azt, hogy mászik...

NAGYHERCEG Ne hergeld az árnyékomat, mert megharagszik. Az árnyékoknak nincs humorérzékük. Inkább azt mondd el, kivel szemben kell megvédjelek!

KÉK FESTŐ Az egész világ ellen.

NAGYHERCEG Az egész világ ellen nem tudlak megmenteni, de ha pontosabban megfogalmaznád, ki bánt, csak-csak tehetnék valamit érted.

KÉK FESTŐ Gomulka bácsi.

NAGYHERCEG Ki az a Gomulka bácsi.

KÉK FESTŐ Egy szemét vén dög.

NAGYHERCEG Ejnye, de csúf beszéd. Gomulka bácsi feltehetően egy kedélyes idős bácsika.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Én ismerem. Egy vén cuf dög. Gonosz pára. Agg Cirkefogó.

KÉK FESTŐ Nem enged fel a padlásra.

NAGYHERCEG Mi van a padláson?

KÉK FESTŐ Gyere közelebb, megsúgom.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Én isz közelebb mehetek? Én isz hallhatom? Én isz lehetek a barátod?

(Összebújnak, sutyiznak. A szín elsötétül)

2. JELENET

(Gomulka nagy táblákkal jön, főszoigeli őket a bejárat fölé. A táblákon olvasható feliratok: TILOSS LAPTÁZNI! TILOSS HANGOSKONNI! TILOSS JÁCCANI AZ UDVARON! TILOSS NEVETNI EBEN A HÁZBA! TILOSS BÁRMILYEN MÉSÉT ELMONDANI! TILOSS ÁLMOKRÓL BESZÉNI! TILOS ÉNEKENI!)

LACIKA (*labdát pattogatva*) Csókolom a dolgos kezeit, Gomulka bácsi!

GOMULKA Takarodj!

LACIKA Köszöntem... vóna.

GOMULKA Köszönd az életedet annak, hogy ilyen türelmes ember vagyok, Lacika. Vajra lehetne kenni engemet, olyan türelmes vagyok, Lacika.

LACIKA Ja, mint egy darab kenyér, olyan türelmesnek tetszik lenni, Gomulka bácsi. Köszönöm, hogy Gomulka bácsinak köszönhetem az életemet. Most mérgesnek tetszik lenni talán?

GOMULKA Ne pattogtasd! Ne pattogasd itten a labdádat, értem? Hordd el magadat innen a labdáddal együtt, Lacika. Itten tilos a labdázás. Meg van tiltva. Értem?

LACIKA Mióta tilos?

GOMULKA Amióta kitettem a tiltótábláimat.

LACIKA Gomulka bácsi minden héten kitesz egy csomó tiltótáblát... ugye.

GOMULKA Naná! Mert ebben a házban rend kell legyen. Értettük?

*Itt tiloss enni,
itt tiloss inni,
itt tiloss lenni,
itt tiloss görbén,
itt tiloss egyenessen,
itt tiloss **eggyáltalán**
menni,
de tiloss maranni is,
állni, sőt, szalanni is,
s még tiloss jáccani,
tiloss jónak láccani,
és tiloss rossznak láccani,*

*és tiloss hasznáni
vagy ártani,
ahogy tiloss:
hangoskonni, hallgatni,
okoskonni, nevetni,
tiloss itten örülni és szeretni,
tiloss itten meséni,
hangszereken zenéni,
emlékezni, tervezni,
álmodozni, szervezni,
segíteni egymásnak –
ittten minden tiloss ám!*

LACIKA Itt semmit sem szabad?

GOMULKA Neked semmit, nyomoronc! El fogunk irtani innen benneteket! Megértted? Zavarjátok a ház nyugalját.

LACIKA Szabad kérdeznem, mesélni miért nem szabad?

GOMULKA Mert a mese rossz. A mese összekeveri az agyatokat. Olyan hülyék lesztek tőle, mint azok a királyfiak, meg királylányok, meg ólomkatonamicsodák, na...

LACIKA Gomulka bácsi, jó bácsi...

GOMULKA No, hízelkedő, mit is akarsz?

LACIKA Gomulka bácsi, igaz, hogy a padláson angyalok laknak?

GOMULKA Ostobaság. *Csak laktak!* Én kilakoltattam őket. Most a padláson az *én angyalkáim* laknak. Megértettük, szamárkölyke?

LACIKA Meg, meg hát. A te angyalaid laknak ott. Az igazi angyalkákat meg kilakoltattad.

GOMULKA Ki én. Ebből is tudhatod, ki itten az atyaisten.

LACIKA És miért lakoltattad ki őket, Gomulka bácsi?

Gomulka Mert zavartak azok a rohadék kis sztanyiol-szárnyak.

LACIKA És milyenek a te új angyalkáid?

GOMULKA Hogy milyenek? Na, csak figyelj, pupák! *(Egy redőnylehúzó rúddal kipattintja a padlás zárát. Kiömlenek belőle a barbie-babák, beterítik a gyerekek fölötti nézőtéri eget.*

BARBIE-BABÁK *Rózsaszín ez a világ,*

*rózsaszín ez a világ,
rózsaszín ez a világ.
Műanyag az álom,
műanyag az álom,
műanyag az álom...*

GOMULKA Na? Hát nem szépek? Hát nem guszták? Nehogy azt mondd, hogy nem, te girhes, koszos kis vakarcs!

LACIKA Nem mondok én semmit. Hé, ti gyönyörű műanyag angyalkák, jöttök velem játszani?

BARBIE-BABÁK *Műanyag ez a világ,
rózsaszín az álom...*

LACIKA Tudtok ti egyáltalán beszélni? Játsszani? Érezni? Szeretni?

GOMULKA Kuss, te kis szörnyeteg...

BARBIE-BABÁK *Rózsaszín ez a világ,
műanyag az álom...*

LACIKA Gomulka bácsi, de hát ez rettenetes! Ezeknek a kis rózsaszín vackoknak se ízük, se bűzük...

GOMULKA Mondtam már, hogy hordd el magad innen, amíg megetheded. Nem a te eszednek, koszos kis létednek való ez a *szervezett világ*. Különben is, idő van – fölösleges vagy. Tűnj el, éhenkórász! (*Megráz egy nagy csengőt. A ház lakói elősereglenek.*) Mozgás, mozgás, kezdődik a híradó. Mindenki foglalja el a *kijelölt* helyét. Figyelem! Esti áhítat! (*Bekapcsolja a tévét, mindenki átszellemülten bámulja. Aki véletlenül kizökken az áhítatból, arra Gomulka lesújt a seprűjével.*)

PERCEGŐ ÁRNYALAK Micoda vidék, micoda óca vidék... Micoda ember ez a Gomulca.

GOMULKA Mindenki látta az új tiltóplakátokat? Na, van hozzászólás? (*Elszórtan fojtott suttogások – disznóság, szégyellhetné magát, ezt azért már mégse kellene eltűrnünk, pfuj, személtáda Gomulka... –*) Szólt valaki? Nem hiszek a fülemnek... He? Csak szóljon nyugodtan, akinek nem tetszik valami. Nem fontos ám itt lakni... El is lehet innen költözni, kérem... De el ám... de még hogy el ám...

FEKETE ÖZVEGY Én a mágám részéről nagyon helyéslem az új réndéleteket. Végre nem fognak az udvarban zájongani azok a névéletlen porontyok, mosdátlan kis dögök.

VADÁSZ Csatlakozom a szomszédasszonyhoz, illetén módon mindenképpen. Én már azon a ponton voltam, hogy fogom a puskámat, és puff... lepuffantom őket... soha nem tévesztem el a célpontomat, ezt mindenkinek tudnia kell. Magyarán: az életüket mentette meg Gomulka házmester ezzel a nemes és mindenre figyelemmel kiterjedő rendelettel...

FEKETE ÖZVEGY A mesélés betiltatását különösen nágy gondolátnak tartom, némés Gomulka! Vége a céltalan nyálaskodásnak. A gyérékek a tévéből és a videóból tanulják még a réndét és a fégyélmet; a jót és a rosszát; a szépét és a csúnyát...

GOMULKA Rendben van. Ezt vártam önöktől. Ezennel kezdetét veszi a Kötelező Lakóházi Reklámnézés.

(Monitorok villannak fel az ablakok helyén, mindegyikben más reklám, hangos, bántó csiricsáré hang- és zűrzavar. Gomulka az udvar közepén áll, hatalmi tébolyában vezényel – a ház lakói pedig átszellemülten nézik a reklámokat, időnként felugranak, tapsolnak, lehanyatlanak: teljes az extázis...)

3. JELENET

NAGYHERCEG Ez az ember lenne az?

KÉK FESTŐ Csak rá kell nézned. Mélyen ülő kutyaszemek, agyar a fogak helyén, lapos homlok, ugató beszéd...

NAGYHERCEG Nem vagy túl engedékeny a barátunkkal szemben.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Teljesz mértékben igazat kell adnom a barátunknak.

Kémkedészeim eredményeképpen elmondhatom, hogy nevezett személy egy pondró, féreg, féregpondró, féregfakéreg... de ennek ninc értelme talán.

KÉK FESTŐ Neked gyerekjáték lesz elbánni vele, nagyherceg.

NAGYHERCEG Valóban az lenne, ha a varázspálcám rendben lenne.

KÉK FESTŐ Hogy lehet, hogy egy varázspálca nincs rendben?

NAGYHERCEG eltörött. Egészen egyszerűen el van törve a nyavalyás. Emiatt azután csak félvarázslatokra vagyok képes.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Csak félvarázslatokra képes, el van neki törve a varázspálcája. Félpálca, félvarázlat.

KÉK FESTŐ Nem értem. Mondj egy példát erre a félvarázslatra.

NAGYHERCEG Figyelj! Most csettintek egyet, s máris a kezemben van egy... (a sötét magasból egy gitár szánkázik alá, egyenesen a nagyherceg kezébe.) Lám.

KÉK FESTŐK Csak azt nem értem, mi ebben a fél?

NAGYHERCEG Régen a gitár gitározott egyedül, én meg hallgattam. Most meg, ha zenét akarok hallgatni, kénytelen vagyok muzsikálni.

KÉK FESTŐ Ez talán nehezedre esik?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Nem eszik nehezére. Csak azt mondta, hogy moszt zenélnie kell. Dalold el ezüsz gitár....

NAGYHERCEG *Ahonnán én jöttem,
onnan más nem jöhetett még.
Ahová indulok,
oda majd nem követ csak a fény,*

az emberek világa

*mint a semmi ága
mely nem tart madarat,
nem hajt levelet,
itt egyre ritkább szó... a szeretet...*

*Hogyha én akarom,
más lesz itt minden a földön,
varázsló erőmmel
a gonosz hatalmát eltörlöm,*

*de az emberek világa
akkor is a semmi ága
mely nem tart madarat,
nem hajt levelet,
itt egyre ritkább szó... a boldogság...*

*Én herceg vagyok, uralkodó,
de nincsen népem, árva vagyok.
Herceg vagyok. Uralkodó.
De nincsen társam. Árva vagyok.*

KÉK FESTŐ Ennyi? Hát ez nem sok.

NAGYHERCEG Na, akkor ide süss!

PERCEGŐ ÁRNYALAK Oda szüszsz!

(A nagyherceg belép a sötétbe. A következő pillanatban öregasszonyként lép ki a fényre.

NAGYHERCEG Nem láttál erre egy frakkos, cilinderes urat, fehér sállal a nyakában és makulátlan tisztaságú fehér kesztyűvel a kezén?

KÉK FESTŐ Bizony, hogy láttam.

NAGYHERCEG És nem bántott téged az az illető?

KÉK FESTŐ A nagyherceg? Nem bánt ő senkit sem.

NAGYHERCEG Szóval nagyherceg? Neked is előadta a nagy dumát, mi? Úgy nagyherceg ökelme, ahogy én király. Szélhámos, közveszélyes bűnöző. Ha megint találkoznál vele, ajánlom, a saját érdekedben rögtön jelezd Gomulka házmesternek.

KÉK FESTŐ Még mit nem? Szégyelld magad, ronda vén szipirtyó! Én soha nem adnám fel a barátomat, vedd tudomásul!

NAGYHERCEG *(visszalép a sötétségbe, kis idő múlva csendőrként ugrik a kék festő elé.)* Most megvagy, te kis csavargó. Tolvaj, rabló, féreg. Viszlek a börtönbe, holnap reggel fel is akasztanak.

KÉK FESTŐ Ártatlan vagyok, oda viszel, ahova akarsz. Az én lelkiismeretem tiszta.

NAGYHERCEG Szövetséget kötöttél a birodalom első számú ellenségével, a nagyherceggel.

KÉK FESTŐ Nem kötöttem szövetséget. Csak szerettem volna.

NAGYHERCEG Szóval, nem tagadsz?

KÉK FESTŐ Nem tagadok. *Elvihetsz, megölhetsz,
hideg földdel megtölthetsz,
megverhetsz, ellökhetsz,
de ne reméld, hogy megtörhetsz,
én nem adom soha fel a barátomat.*

NAGYHERCEG *(a sötétből)* Mi a barátság, mondd el, mi a barátság?

KÉK FESTŐ *A barátság barátom, az a kincs, mely mindenhol ott van, ,s sehol sincs...* Nagyherceg, hát itt vagy?

NAGYHERCEG *(a sötétségből most Piktör Paktorként lép elő.)* Van szerencsém, kék ruhás kisember, Piktör Paktör, a csodafestő.

*Mi kerül a vászonra?
Kenyér, ház vagy két kobra?
Kosár, mely a karodra van akasztva?
Lány, ki be van falazva?
Ég és torony alatta?
Két legényke szaladva?
Tó, mely ki van apadva?
Kabát, amely szakadna?
Horog, amely halakra vadászik?
Út, mely elvezet a házig?
Az a kék hegy, vagy a másik?
Gyermek, ki a porban mászik?
Öreg ember, s hadonászik?*

*Sellő, amint fuvolázik?
Nyúl, ki bőrig ázik éppen?
Mi legyen rajta a képen?
Tíz pár cipő, barna,
vagy a tigris karma,
vagy a macska körme,
vagy az egér bajsza?
S milyen legyen, kék vagy sárga,
zöld legyen fehér, vagy árva
lilát keverjek? Vagy egy fülest
leverjek a segédnek, ki a palettát otthon hagyta,
s most az égen keverem
haverem az ezerszínű festéket
s ott keresem a kenyerem.*

NAGYHERCEG Hm. Milyen színűre fessek az ön bajuszát?

KÉK FESTŐ Nekem még nincsen is bajuszom.

NAGYHERCEG Akkor a hajácskát?

KÉK FESTŐ Egészen meg vagyok elégedve a hajam színével.

NAGYHERCEG Akkor mit fessek be, milyenre?

KÉK FESTŐ Fesd be az eget zöldre, fesd a füvet kékre, fesd a házat lilára, fesd rá a holdat egy bikára, fesd a tetőt feketére, az ablakot egykettőre fehérre, fesd a havat barnára, foltot fess a csönd arcára, fess most arany könnyeket, s ne sajnáld a zöldeket..

NAGYHERCEG *(vadul fest. A ronda házkülső varázslatos birodalommá szelidül.)* Elégedett vagy már velem?

KÉK FESTŐ Ügyes kis piktor vagy, Paktor. De a nagyherceg ügyesebb nálad.

NAGYHERCEG Mi a fenét tud az a nagyherceg, amit én nem? Ne mondd, hogy jobban fest a fickó...

KÉK FESTŐ Nem fest jobban. Csak ő ecset nélkül is tud festeni.

NAGYHERCEG Ecset nélkül. Haha. Mivel fest a te nagyherceged, ha ecset nélkül fest?

KÉK FESTŐ A szívével, barátocskám.

NAGYHERCEG *(meghatódik, de nem mutatja)* Azt mondod, hogy a szívével. Na, ezt a szívumát egyszer-másszor már hallottam. De hát a szívével senki sem tud festeni...

KÉK FESTŐ Senki, jól mondod, senki. Csak a nagyherceg.

NAGYHERCEG Akkor én akár mehetek is.

KÉK FESTŐ Maradsz is, mehetsz is, távozhatsz is, jöhetsz is, a barátom lehetsz is...

LACIKA Szerbusz kék festő.

KÉK FESTŐ Lacika, te mitől vagy ennyire bánatos?

LACIKA Gomulka megint új rendeleteket hozott. Már semmit sem szabad csinálnunk ebben a házban. Tilos labdázni, tilos hangoskodni, sőt, mától mesét mesélni is tilos.

NAGYHERCEG Nocsak! Ne legyen Piktör Paktör a nevem, ha én ezt értem.

KÉK FESTŐ Bezzeg, ha a nagyherceg itt lenne... Ő persze tudná, mit kell csinálni ilyenkor...

NAGYHERCEG Megint a nagyherceg. Ha így állunk, én mehetek is. *(Belép a sötétbe.)*

LACIKA Ki az a nagyherceg?

KÉK FESTŐ A barátom. Rettentő nagy hatalma van. Csak az a baj, tudod, hogy eltört a varázspálcája.

LACIKA És nem lehet megragasztani azt a pálcát?

KÉK FESTŐ Mit tudom én. Lehet, hogy nincs meg a másik fele... te jó ég...

LACIKA Azt hiszem, most mindketten ugyanarra gondolunk... te jó ég...

KÉK FESTŐ Jaj, ha a nagyherceg itt lenne, ő biztosan tudná, mit kell tennie.

NAGYHERCEG *(előlép)* Már itt is vagyok.

KÉK FESTŐ Na?

NAGYHERCEG Mi az, hogy na?

LACIKA Na?

NAGYHERCEG Mi az, hogy na?

KÉK FESTŐ - LACIKA Mondd már meg, hogy mitévők legyünk!

NAGYHERCEG *(erős hatásszünettel)* Nem tudom, mi tévők legyünk. Ha pontosan akarok fogalmazni, halvány lila gőzöm sincs.

KÉK FESTŐ Sejthettem volna. Hogy az egész csak duma volt. Akkor vagy te nagyherceg, amikor én házmester ebben a házban. Trükk volt minden, ócska, trükk. Na, gyerek, menjünk, Lacika. *(Még visszafordul.)* Nem vagy te több egy kiöregedett bűvészfélénél... *herceg...*

NAGYHERCEG Szóval nem. Szóval nem? Oké, pajtikáim. Akkor most figyeljtek!

(Előrántja a fél varázspálcáját, suhintgat, köröket ír le vele. Narancs, banán potyog fentről a két kimeredt tekintetű utcagyerek ölébe. Pattogatott kukorica-eső hull, melyből jócskán jut a nézőtéri gyerekeknek is.)

*Látod, ennyi a varázslat,
megigézlek,
de ha rossz vagy, megalázlak,
csak intek,
s öledbe birodalmat öntök,
fejedre banánerdőt döntök...*

KÉK FESTŐ Elegendem van ebből. Unlak.

NAGYHERCEG Értem. Nem kell a jó. Na, fiacskám, akkor kaptok egy kis rosszat. Lecke kell? Lesz lecke. *(Nagy kígyó kanyargózik alá fentről, megkergeti a gyermekeket, majd szertefoszlik. Helyét egy kék oroszlán veszi át, majd az oroszlán után egy sárkány folytatja az üldözésüket. A két rémült kölyök kifulladásra talál menedéket a nagyherceg háta mögött.)*

KÉK FESTŐ Kegyelem, kegyelem!

LACIKA Kegyelmezz, nagy mágus, legnagyobb varázsló, gróf, vagy mifene, küldd már a francba a ronda dögeidet!

NAGYHERCEG Hisztek már nekem?

LACIKA – KÉK FESTŐ De még mennyire.

NAGYHERCEG És bíztok már bennem?

LACIKA – KÉK FESTŐ Hú, de milyen nagyon bízunk!

NAGYHERCEG *(Egyetlen mozdulattal megfékezi a tüzet okádó sárkányt.)* Akkor mi következik most? A haditerv következik.

LACIKA – KÉK FESTŐ Akkor következzen a nagy haditerv!

NAGYHERCEG A kérdésem az, hol van most Gomulka? Ő is a tévét nézi nyilván.

KÉK FESTŐ Gomulka sohasem nézi a műsort. Ő ilyenkor mindig leoson a pincébe.

NAGYHERCEG A pincébe? Milyen érdekes. A pincébe. És mit csinál ő a pincében?

LACIKA Hát azt nem tudjuk.

NAGYHERCEG Háttal nem kezdünk mondatot. Tehát nem tudjátok, mit csinál a pincében Gomulka.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Tehát nem tudják, mit csinál a pincében a Gomulka.

NAGYHERCEG Te ne szólj bele.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Én nem beleszól.

NAGYHERCEG Mi lehet a pincében?

KÉK FESTŐ Én tényleg nem tudom.

LACIKA Én még annyira sem tudom...

PERCEGŐ ÁRNYALAK Én meg nem beleszól.

NAGYHERCEG Csak Gomulkának van kulcsa a pincéhez?

KÉK FESTŐ Azt hiszem.

LACIKA Biztos vagyok benne.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Én nem beleszól.

NAGYHERCEG Ki tudná megszerezni a kulcsot?

KÉK FESTŐ Én félek Gomulka közelébe menni.

LACIKA Én meg mégjobban félek a közelébe menni.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Én meg még mindig nem beleszól.

NAGYHERCEG *(csak most figyel fel percegő árnyalakra)* És ha beleszólnál, nagyokos, akkor mit mondanál?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Cak azt mondanám, hogy a Gomilka a pincében kiszérleteket végez, ehhez szegítenek neki a fránya kisz ördögöckék, az angyalkák szép sztaniol-szárnyait készül levagdoszni a rettenetes házmeszter, mert ha lenyirbálja, akkor jó pénzért el tudja adni comagolópapírnak őket, és ha szikerül neki lenyirbálnia, akkor nem lesz karácony az idén, mert az angyalkák nem tudnak majd karáconykor karáconyfát hozni, meg ajándokokat sze tudnak hozni karácony éjjel, a gyerekek meg ajándok nélkül maradnak egészen. Azon felül és mindegészen Gomilka valamilyen szerkezetet épít, nagy ész füstölgő szerkezetet, és valahányszor ebbe a szerkezetbe beleállít egy barbie-babát, vagy éppenszéggel egy már szárnyatlan angyalkát, azok menten eltűnnek. Én attól tartok, a barbie-babákat isz, szegény kisz oktondi barbiekat, azokat isz el fogja pusztítani a rettenetes házmeszter...

NAGYHERCEG Na, nekem ettől már zúg a fejem. Ti értitek? *(Ha van reakció a nézőtérben, akkor a gyerekeket megfaggatja, értik-e, amit Percegő árnyalak összehablatyolt.)*

PERCEGŐ ÁRNYALAK Ez még mind szemmi. A kulcot mindazonáltal igen egyszerű megszerezni, mert amikor Gomilka alszik, és Gomilka néha alszik, akkor a kulc ott van a zebében, a zebe meg a kabátján van, a büdösz és koszosz kabátja meg szék karfájára van dobva...

NAGYHERCEG Ez fantasztikus! Honnan tudsz te ennyi mindent?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Potomszág. Ez a szakmám. Percegő árnyalak a legsuperebb szuperkém, egyébként marha szerencéd van velem, annyit mondhatok, mert aszt isz kiszaglintottam még, hogy a Gomilka valami nagyon rejtélyeszet isz rejteget a szekrényében, ez a Gomilka... szóval rejteget ott a Gomilka valamit... egy... nem isz egy, hanem cak egy fél... egy fél...

LACIKA – KÉK FESTŐ ...varázspálcát!!!

II. FELVONÁS

1. JELENET

(A ház lakói nézik a tévéképernyőt. Gomulkát a pincében látjuk, Vadász és a fekete özvegy társaságában. Angyalkok és ördögök nyüzsögnek körülöttük. A pince tekintélyes részét foglalja el egy csillogó-villogó szerkezet. Fölötte hatalmas tévéképernyő-bábszínház.)

GOMULKA Mi folyik itt! Sorakozó! Angyalok jobbra, ördögök balra! Igazodás, takarás! Nem vagyok megelégedve a munka tempójával. Dolgozzatok, különben titeket raklak a gépbe! *(Riadalom, mindenki vadul elrohan tevékenykedni.)*

FEKETE ÖZVEGY Mindenek előtt köszönet és hála Gomulka úrnak, hogy a lakók közül először, s egyedül bennünket részesített abban a kegyben, hogy leengedett a pincébe. Azon túl pedig: zséniális ez az egész, kedves Gomulka elvtárs, úgy ahogy van, zséniális. Ahogyan ez a szerkezet kinéz, az egyszerűen zséniális. Nem állok távol az igazságtól, ha azt mondom, hogy fántásztikus.

VADÁSZ Való igaz. Fantasztikus. Ám még mindig nem tudjuk, mire szolgál ez az egész.

FEKETE ÖZVEGY Azt is mégmágyarázhátná, kedves Gomulka kolléga, hogyan kerültek ide le az angyalok.

VADÁSZ És miért akarja levágni a szárnyaikat, ami persze dicsérendő és nagyon rendes cselekedet.

GOMULKA Csak sorban, sorban, híveim. Kezdjük az angyalokkal. Az angyalok, ugye, a padláson laktak?

FEKETE ÖZVEGY Ott látták a kis rondaságok.

GOMULKA És azt is tudjátok, mit csináltak ezek a kis rondaságok?

VADÁSZ Én nem vettem észre semmit.

GOMULKA És amióta fogságba ejtettem őket, és lent vannak a pincében?

VADÁSZ Azóta sem vettem észre semmit.

GOMULKA Neeem?

VADÁSZ Neeem.

GOMULKA Te sem, vénasszony?

FEKETE ÖZVEGY Dééé, dééé.

VADÁSZ Hazudik a fekete özvegy vén boszorka.

GOMULKA Mit vettél észre, fekete özvegy?

FEKETE ÖZVEGY Nééém is tudom. Ááázt hiiszem, hoogy... ázóta sokkal jobb.

GOMULKA *(leereszkedően simogatja meg az öregasszony fejét.)* Na látod. Tudod te. *(A vadászhoz.)* Vegyél példát a fekete özvegyről, te gazember, mert elcsaplak magam mellől.

VADÁSZ Veszek, Gomulka bácsi, veszek. Csak ne kergess el.

GOMULKA Rendben van. Most az egyszer megbocsátok.

*Az angyalok odafent laktak,
az angyalok álmokat dobáltak
lefelé az emberek közé.
Az emberek meg csak álmodtak,
álmukban a jóságra rászoktak,
nem is értem pontosan, miért.
Nem néztek tévében filmeket,
csak hajszolták egyre az álmokat,
teljesen összevissza éltek.
Nem lehetett rendet tartani,
nem akartak parancsszót hallani,
mindenki csinált, amit akart.
Így az angyalkákat elfogtam,
így az álmuktól őket megfosztom,
új álmokat kapnak: **tévétől.**
Akaratukat most elvesztik,
tévét néznének reggeltől estig,
de én ezt nekik nem engedem.*

FEKETE ÖZVEGY Szólni sem tudok a méghátódottságtól. Csak azért nem sírok, mert ném tudom, hogyan kell sírni.

VADÁSZ Majd mindjárt a nagylábad ujjára taposok, és egyből tudni fogod, hogyan kell sírni.

FEKETE ÖZVEGY Mégtennéd a kedvemért?

VADÁSZ Akár kétszer is... *(Rettentően a fekete özvegy lábára tapos. Az ordít, potyognak a könnyei.)*

FEKETE ÖZVEGY Látod, jó Gomulka, mennyire méghátódtam az ötleted nágyságától?

GOMULKA Látom, látom. És nem fogom elfelejteni neked, gyermekem.

VADÁSZ A szárnyak, Gomulka bácsi, az angyalok szárnyait miért akarod levágni?

GOMULKA Hogy ne legyen karácsony.

FEKETE ÖZVEGY Né légyén kárácsony? Micsodá gondolát? Né légyén kárácsony? (*Észbekap.*) Hát perszé, hogy né légyén kárácsony, minék légyén kárácsony, a kárácsony az rossz.

GOMULKA A kárácsony az jó. A kárácsony az nagyon jó. *De nem nekem!* Nekem soha nem volt kárácsonyom. Engem már gyerekkoromban sem szerettek.

FEKETE ÖZVEGY Szégény Gomulká bácsi, én szerétlék...

GOMULKA Ki ne mondd mégegyszer, mert azonnal véged!

FEKETE ÖZVEGY Szégény Gomulká bácsi, rétténétésen útállák.

GOMULKA Köszönöm. Ezt vártam.

VADÁSZ Én meg mégjobban útállak, Gomulka!

GOMULKA Így helyes. És én is útállak benneteket. Téged, téged, őket, mindenkit. De ne szakítsatok félbe. Engem már gyerekkoromban sem szerettek, mert én sem szerettem senkit. Mások ajándékát éjszaka elloptam. Ha ehető volt, megettem, ha eldugható volt, eldugtam, ha nem tudtam vele mit kezdeni, elrontottam, hogy másoknak se legyen jó.

FEKETE ÖZVEGY Bé szép émbéri tulajdonságok!

VADÁSZ Derék. De miért tetted, bölcs Gomulka?

GOMULKA Mert irigy vagyok. Rettenetesen irigy. Büszke vagyok rá, mennyire irigy vagyok. És ha az angyalok az idén nem tudják kiszállítani azoknak a rossz, ronda, hangos, nevetlen, elkényeztetett gyerekeknek az ajándékokat, akkor az ajándékok megmaradnak, az összes nekem, a kárácsonyfákat eladom, vagy elégetem... Nem kell kárácsony. Nem kell a kárácsonyfa, nem kell a *szeretet*, nem kell a csillagszóró, nem kell gyertyafényes halvacсора, az esti papa-mama puszi az elégedett kiskölykök képére...

VADÁSZ Tökéletes. Segíték lenyírni az angyalok szárnyait. Most mindjárt kezdjünk hozzá!

GOMULKA Még nem lehet. Az angyalok a szárnycsapkodásukkal hűtik a gépezet működés közben.

FEKETE ÖZVEGY Az ám. A gépezét. Mire szolgál a gépezet?

GOMULKA Nagy titkok tudói lesztek ti most rögtön. De senkinek egy szót sem, hallottátok?

VADÁSZ Emiatt ne fájjon a fejed. Amit eddig elmondtál, az nekünk nagyon tetszik. Szövetségeseid vagyunk.

GOMULKA Ne fecsegy fölöslegesen. Szóval, ez egy *gyermekeltüntető* gép. Na, hol van egy gyerek, hadd mutassam be rajta, hogyan lehet eltüntetni egy kisgyereket úgy, hogy sem az apja, sem az anyja nem találja meg *soha többé?* (*Körbejár, befurakszik a széksorok közé, kicsit lehet ijesztő, ahogy a gyerekeket fixírozza.*) Milyen is lenne a legjobb a masina kipróbálásához? Talán masnis kislány? Talán pufók kisfiú? Talán egy fehér blúzocskás, szőke leányka? Talán olyan kisfiú, aki az apukája kezét szorongatja éppen... ott van, éppen ő lenne a legjobb... (*Elindul valamelyik gyerek felé, de az ördögök a színpadról utána kiabálnak.*)

ÖRDÖGÖK Gomulka, nagyságos fejedelem, ez a kisgyerek itt ólálkodott a pince ablakában, valószínűleg utánad kémkedett! (*Hozzák Lacikát.*) Elkaptuk, gondoljuk, meg kívánod őtet büntetni.

GOMULKA Ellenkezőleg. Meg fogom jutalmazni Lacikát. Lacikának hívnak, nem?

LACIKA Mit akarsz velem tenni, Gomulka bácsi? Én nem csináltam semmi rosszat!

GOMULKA Tudom én, kisfiam, hogy te semmi rosszat nem csináltál. Éppen ezért akarlak megjutalmazni, Lacika.

LACIKA Félek tőled, Gomulka bácsi, félek a jutalmadtól is.

GOMULKA Ugyan, Lacika, ne számárkodjál már! Szoktál tévét nézni?

LACIKA Szoktam hát. Ki ne nézne tévét?

GOMULKA És ki a kedvenc tévéhősöd?

LACIKA A Dzsoki Jújing.

GOMULKA Nem akarnál velem találkozni, édes kisfiam. Csak be kellene ide állnod, ebbe a gépbe ide bele, ni, és akkor rögtön találkozhatnál is velem.

LACIKA Tényleg igazat mondasz?

GOMULKA Hát persze. Szoktam én hazudni.

LACIKA És nem lesz semmi bajom?

GOMULKA Az égvilágon semmi.

LACIKA Egy kicsit félek. *(A gyerekek felé.)* Most beálljak a gépbe, vagy ne álljak be?

FEKETE ÖZVEGY Né ízéljél már, té gyérék, álljál bé a gépbé, áhogy ázt a Gomulká bácsi mondjá... ném hállottád még, hogy mindig szót kél fogadni a félnöttéknek?

LACIKA Mindig szót kell fogadni?

VADÁSZ Mindig, te kis vakarcs. Állj be, amíg szépen kérünk!

LACIKA *(az angyalokhoz fordul, de úgy, hogy a gyerekeket is érintse a kérdés.)* Ti mit tanácsoltok?
(Az angyalok a fejüket rázzák, hogy ne.)

GOMULKA Az angyalok nyelvén a fejrázás azt jelenti, igen.

LACIKA *(most az ördögök felé fordul)* Szerintetek beálljak a gépbe?
(Az ördögök vadul rázzák a fejüket, hogy igen.)

LACIKA Az ördögök nyelvén ez a fejrázás azt jelenti, hogy nem?

GOMULKA Azt jelenti, hogy igen.

LACIKA Ha mindenki azt tanácsolja, hogy lépjek be a gépbe, akkor nincs mitől félnem, ugye?
(Nekidurálja magát, belép. Gomulka előhúzza a zsebéből a törött varázspálca másik felét, bedugja a szerkezet oldalán lévő lyukba. Hatalmas füst, villogások, dübörgés, földrengés, a barbie-babák fölalá rohangálnak rémületükben az égbolton – azután kitisztul a szín. Gomulka szertartásosan megtörli a varázspálcát, s a zsebébe rejti. A nagy mágusok rejtélyes arcával nyitja ki a gép ajtaját: Lacika eltűnt.)

GOMULKA Volt, nincs Lacika. Ki akar szerencsét próbálni? Senki? Akkor menjete, hozzátok a gyerekeket! *(Az ördögök elrohannak.)* De ez még nem minden. Most figyeljete! *(Bekapcsol egy gombot, a tévéképernyő-bábszínház képernyőjén megjelenik Dzsoki Jújing és Szamanta.)*

DZSOKI JÚJING Szép napunk van, nemde, drágám?

SZAMANTA Ne mondd nekem azt, hogy szép napunk van, te szörnyeteg.

DZSOKI JÚJING Piszok egy csúnya napunk van, nemde, drágám?

SZAMANTA Ne mondd nekem azt, hogy piszok egy csúnya napunk van, te szörnyeteg.

DZSOKI JÚJING Hát már nem szeretsz?

SZAMANTA Soha nem is szerettelek, te szörnyeteg.

DZSOKI JÚJING Hát már nem vagyok a te imádott Dzsokid?

SZAMANTA Soha nem is voltál, te szörnyeteg.

DZSOKI JÚJING Akkor én most... Mi a fene ez? Ki a fene ez a gyerek itt?

LACIKA Csókolom. Nagyon örülök, hogy megismerkedtünk. Lacika vagyok a Palota utca negyvenhétből. Régi hódolója vagyok a Dzsoki bácsinak.

(Fent, a tévét néző Lacika szüleinek elragadtatott hangja: Nézd, drágám, a Lacika a tévében, és a Dzsoki Jújinggaal beszélget éppen! Mama, papa, gyertek, a Lacika a tévében! Hamar, hamar, ezt videóra kell venni, a Lacika nagy ember lett...)

DZSOKI JÚJING Mit akarsz? Takarodj a fenébe, mert a testőreimmel dobhatlak ki innen!

SZAMANTA Tüntesd már el ezt az undorító férget, drágám! Amíg ez itt van, nem vagyok hajlandó veszekedni veled...

LACIKA De hát én azt hittem...

DZSOKI JÚJING Mit hittél? Halljam, mit hittél, te kis pondró?

SZAMANTA Taposd már el ezt a kis koldusivadékot, kedvesem! Addig én iszom harminc pohár vizkit!

(Lacikát üldözni kezdi Dzsoki Jújing.)

DZSOKI JÚJING Na, csak kapjalak el, te ronda kis betolakodó, majd adok én neked idepofátlankodni a gazdagok rancsára...

LACIKA Anya, apa, segítsetek! Haza akarok menni! Segítség, anyához akarok menni... Kék festő, nagyherceg, segítsetek!

GOMULKA *(kikapcsolja a képernyőt.)* Ezzel meg is lennénk.

FEKETE ÖZVEGY Zsénialis, méstér.

VADÁSZ Valamennyi kölyköt el kellen tüntetni, nem?

GOMULKA Így van. És nem fogják ezek az ostoba szülők keresni vagy kerestetni a gyereküket, mert naponta látják őket a tévében, és azt fogják hinni, hogy van gyerekük. Közben meg már régen nincs. És a rendőrség sem fogja keresni őket. Na, milyen a Gomulka bácsi?

FEKETE ÖZVEGY Óriási.

GOMULKA Hozhatják a következőt...

(A szín elsötétül, megvilágosodik az udvar. A ház lakói a tévé előtt ülnek, hipnotizálva figyelik a képernyőt. Gomulka hangját halljuk a sötétből, az udvar lakói pedig reagálnak az eseményekre.)

GOMULKA Kivel akarsz találkozni, drága gyermekem?

MISI A Zorróval, Gomulka bácsi.

GOMULKA A Zorróval, édesem! Nahát, tessék. Állj be oda abba a szép gépezetbe, máris találkozhatasz Zorróval.

(Az udvaron nyüzsgés támad. Hangok: nézd csak, a Misi! A Misi benne van a tévében! A Misi a Zorróval.)

ZORRÓ Kardélre hányom az egész világot, a mindenét! Beste ellenség, gaz bítangok... Ez meg mi... Garcia őrmester, ki ez a kisgyerek itt a lábaimnál...

MISI Misike vagyok. Nekem Gomulka bácsi ígérte, hogy találkozhatom a Nájttal Rájder bácsival...

ZORRÓ Ez mindennek a teteje. Szóljon valaki a prodjúszeremnek, hogy dobja ki ezt a kis senkit innen. Különben téged is kardélre hánylak...

MISI Ne tessék haragudni, de a Gomulka bácsi...

ZORRÓ Miféle Gomulka bácsi? Ki a fene az a Gomulka bácsi. Azt mondtam, tűnés innen, különben feltűzlek a kardom hegyére...

(Az udvarban zajongás: Rajta, Misi! Adjál neki! Veszi valaki videóra a Misit? Mindjárt szétszapja a Zorró agyát a Misi! Hiába, mindig tudtam, hogy a fiamból tévéhős lesz...)

MISI Segítség! Apa, anya, segítség, gyertek és segítsetek, kérlek, el fog pusztítani a Zorró...

(Az udvarból: Fantasztikusan jó színész ez a Misi! Nézd, hogy meg tudja játszani a féltőset...)

GOMULKA *(a sötétből)* Kivel akarsz találkozni, kisfiam?

FERI A Nájttal Rájderrel.

GOMULKA A Nájttal Rájderrel? Találkozhatasz, drága gyermekem. Állj csak be oda, abba a gépbe... így, szépen... na, ott állsz szépen, Ferike?

FERIKE Igen, Gomulka bácsi. De ugye, biztosan találkozom a Nájttal Rájderrel?

GOMULKA Ebben egészen biztos lehetsz.

NÁJT RÁJDER Kít! Balra ötszázötvenhárom egész harmincnégy századfok! Kít! Jobbra egy paraszthajszálnyt... Kít, az ördögbe is... Kít, ki ez itt a szélvédőn...

FERIKE Kezit csókolom. Ferike vagyok, a Palota utca negyvenhétből. Hogy tetszik lenni, Nájtt Rájder bácsi?

(Az udvaron zajongás: Nézzétek, most meg a Ferike! Interjút csinál a Nájtt Rájderrel! Hívjátok az apját! Micsoda? Hogy a kocsmában van? Vegye föl neki valaki videóra! Hát az anyja? Mi van? Az meg itt hagyta őket? Micsoda család! És pont ilyeneknek a gyereke kerül bele a tévébe! Ezeknek bezzeg minden összejön. Felháborító! Az ember gürcöl éjt nappallá téve, és semmi. A gyereke sose kerül bele a tévébe. De én megígérem neked, Krisztiánka, hogy ha addig élek is, benyomlak a tévébe... Krisztiánka, hol a fenében vagy, kisfiam... Krisztiánka...)

NÁJT RÁJDER Ez a gyerek nincs a forgatókönyvben! Takarítsa el valaki innen!

FERIKE Ez életem legszebb napja... hogy én találkoztam a Nájtt Rájder bácsival, az életem legszebb napja...

NÁJT RÁJDER Meg a legutolsó is, te elvetemült! Tönkretetted a filmemet! Milliós károkat okoztál nekem... Kit, taposd el, taposd el, taposd el...

FERIKE Jaj... jön az autó... jaj, ne bántsanak... apa... apa... anya... segítsetek... haza akarok menni...

(Az udvarból: Hajrá, Ferike! Rajta, Ferike! Én azt hallottam, hogy a Ferike lesz az új Nájtt Rájder... Ha nekem ilyen tehetséges gyerekem lehetne, mint a Ferike... Aggyá' a Nájtt Rájdernek, Ferike, mutasd meg neki, milyen egy nyolcadik kerületi csávó... Figyeld, milyen aranyos a Ferike, ahogy pucol a fekete autó elől... Kilapíccsa, öregem, palacsinta se lesz a Ferikéből, ha a Kit kilapíccsa...)

FERIKE Gomulka bácsi, tessék segíteni, Gomulka bácsi!

(Az udvar elsötétül, ismét a pincét látjuk. A gép mellett ácsorognak, várakoznak a kisgyerekek. Nagyon sokan vannak. Az angyalok sírnak, az ördögök röhögnek.)

GOMULKA Csak türelem, gyerekek, csak türelem! Balra, akik a Friderikusz Sanyikával akarnak találkozni. Jobbra, akik a Rózsagyurival akarnak találkozni. Csönd legyen, angyalkák, ti is sorra kerültök. *(Egy nagy ollóval hadonászik.)* Csönd legyen!

*De jó nekem, rossz vagyok,
és senkit sem szeretek,
sose mondok igazat,
s mindenkit tönkreteszek.*

De jó nekem, rossz vagyok,

*rontok, bontok, mérgezek,
egyfolytában hazudok,
a lelkedben lépkedek
mocskos, piszkos bakkancsommel*

*De jó nekem, rossz vagyok,
folyton rosszat forralok,
nincs barátom, nincsen társam,
megmérgeztem, tönkretettem őket,
az ostoba, hiszékeny semmirekelőket.*

*Mert:
mézes-mázos minden szavam,
szavak mélyén titkos mérég,
meghallgatsz, s nem veszed észre
szívedbe került a métely,
rág benned a sárga kétely,
nincsen többé nyugodt napod,
nincsen többé nyugodt éjed,
nincsen társad, nincs reményed,
a tanácsot tőlem kéred,
s én csak tovább rontalak
Oktalan, hiszékeny alak –
s végül elpusztítalak.*

2. JELENET

(Nagyherceg és Kék festő a ház tövében üldögélnek. Minketten szomorúak.)

KÉK FESTŐ Eltűnt. Egyszerűen megfoghatatlan. Eltűnt. Itt volt, és nincs itt többé.

Te érted ezt, nagyherceg?

NAGYHERCEG Nem egészen. Mentségemre szolgáljon, hogy én nem sok dolgot értek meg a ti világotokból. Jószerével semmit.

KÉK FESTŐ Lacika szőrén-szálán eltűnt. Megmondtam neki, hogy ne menjen a pince közelébe, nem? Szerintem a Gomulka bácsi keze van a dologban.

NAGYHERCEG Rémeket látsz. Nem lehet az a Gomulka annyira rossz, mint ahogy állítod.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Pedig hogy éppenszéggel pontosan annyira rossz, ahogy a kék festő állítja.

NAGYHERCEG Na, már csak te hiányoztál, percegő árnyalak.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Tudom, hogy perszegő árnyalak mindig hiányzik. Azért vagyok moszt itten. Nagy híreket hozok.

KÉK FESTŐ Mondjad már, ember.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Miféle ember? Én ember? Ember én? Én nem vagyok ember! Ember aki mondja! Szentelen tackó! Még egy ilyen, ész megtagadom az információáramoltatászt.

KÉK FESTŐ Bocsánat, drága percegő árnyalak, ne haragudj, de elveszett a barátom.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Még ha elveszett volna. Akkor nem lenne ekkora nagy a baj. De te barátod eltűnt.

KÉK FESTŐ Az ugyananaz.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Affenét! Aki elveszett, azt meg lehet keresni. De aki eltűnt, aszt nem lehet megkeresni.

NAGYHERCEG Ostobaság. Miért ne lehetne megkeresni azt, aki eltűnt?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Mert akit Gomilka báci tüntetett el, az el van tűnve. Ész Lacikát Gomilka báci tüntette el. Abszolúti. Végérvényesen. Betüntette az összesz gyereket a tévébe.

NAGYHERCEG Hova? A tévébe?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Éppenszéggel, hogy oda. Ravasz módszer, annyi szent. A gyerekeltüntetőmaszinája – mert a cirkefogó vén cibésznek ilyenje van ám – nem

megszemmiszíti a gyerekeket. Nem, mert az törvénybe ütköznék, és Gomilka szereti a rendet, féli a törvényt. Inkább áthókuszpókuszolja őket a maszinájával a tévébe, és onnan pedig ninc visszaút. Műsorok lesznek a gyerekek, a szülei meg csak nézik őket, csak nézik őket, még jól isz szórakoznak rajtuk, csak azt nem veszik észre, hogy a valóságban ninc többé kiszgyerekük.

NAGYHERCEG Ez rettenetes. Valamit tennünk kell.

KÉK FESTŐ Éppen jókor jutott eszedbe a gondolat.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Annál isz inkább ajánlatos az celekvész, mert moszt éppenszéggel téged keresznek.

KÉK FESTŐ Engem?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Naná, hogy téged. Te vagy az egyetlen gyerek a házban, akit még nem szikerült Gomilkának beizélnie a tévébe.

NAGYHERCEG El kell foglalnunk a pincét!

PERCEGŐ ÁRNYALAK Okos az gondolat, de azzal csak az angyalokon szegítesz. Legfeljebb az ördögökön, de azokon meg minek?

NAGYHERCEG Ki kell szabadítanunk a gyermekeket a tévé rabságából!

PERCEGŐ ÁRNYALAK Ez már jobb ötlet.

KÉK FESTŐ De hogyan?

NAGYHERCEG De hogyan?

PERCEGŐ ÁRNYALAK De hogyan?

MÓCÁRT Csokit vegyenek! Dzsokit vegyenek! Csokis Dzsokit vegyenek! Na, vesztek bámesz lelkek, vagy nem vesztek? Ha vesztek, utána a csokis dzsokiért megvesztek, ha nem vesztek, a bánattól megvesztek, szóval mindenképpen esztek, vagy csokit, vagy könnyet esztek, s ha nem vesztek, akkor elvesztek, én az üzleten semmit se vesztek...

NAGYHERCEG *(Pénzt dob Mócártnak, aki egy Dzsoki-csokit ad neki cserébe. Nagyherceg nézegeti.)* Remek. Egészen találékony. Te engem emlékeztetsz valakire, hékás...

MÓCÁRT *(elfakad sírva)* Ne is mondd, nagyherceg...

NAGYHERCEG Te tudod, hogy ki vagyok?

MÓCÁRT Én ne tudnám? Ne legyen Mócárt a nevem, ha nem találkoztunk már legalább egyszer. Na mindegy. Szóval, ha már így kérdeztetek...

PERCEGŐ ÁRNYALAK Nem kérdezte a Mószártot senki!

NAGYHERCEG Elhallgass! Hallgatunk!

MÓCÁRT Hogy beszéljek, ha el kell hallgatnom?

NAGYHERCEG Megvan. Tényleg te vagy Mócárt!

MÓCÁRT Mócárt, aki voltam. Mert egy ideig, ugye, a Mozart-kuglert – na, mi is az a ti nyelveteken? – hát azt a kerek csokit, na, csokitallért forgalmaztam az embereknek. Tudod, van egy névrokonom, az ő arca van a csokikon. Van? Volt. Hallod őt? Amikor csönd van, hallani lehet. Legyen egy kicsi csöndje a füleknek... *(Fülelnek. Fölerősödik a Mozart-zene, elnyomja a tévézajokat. Megbűvölve hallgatnak. Majd ismét a tévézaj veszi át az uralkodó szerepet, a Mozart-muzsika eltűnik.)* Szóval, volt idő, amikor az emberek még **zenét** hallgattak. Mozart-zenét. És ették a Mozar-kuglert, mert az finom. Volt. És eljött az idő, amikor már nem hallgattak Mozart-zenét, sőt, semmilyen zenét sem, csak a tévét nézték. Egyetlen Mozart-csokit sem vettek meg. És akkor azt mondta az én szomorú gazdám: ha nem kell a Mozart-csoki, kelhet majd a Mozart-Dzsoki. Az én Mozartom finom kis képe helyett – na gyere, nézd meg még egyszer – annak az erőszakos alaknak a képe van. És veszik, veszik, mint az új csokit... az új csokit, a Jújing Dzsokit.

*Ha nem kell neked a Mozart-csoki,
itt van, fogd, a csoki-Dzsoki,
nem édes és nem keserű,
csak amolyan Dallas-szerű,
hiszen tudom, mindegy neked,
csak a Dzsoki Jújing legyen,
minden gyerek, felnőtt, öreg
mostantól csak ilyet ehet,*

*a Dzsoki-tallér egyszerű,
a Dzsoki-tallér nagyszerű,
Dzsoki-tallér, Dzsoki kép,
Dzsoki Jújing nagyon szép
és nagyon jó – zabáld!*

KÉK FESTŐ Dehát ez szégyen, nem? Hánynom kell attól, amit hallok.

MÓCÁRT Szégyen, nem szégyen, ifjú ember, csakis Dzsoki-csokit végyen!

NAGYHERCEG Figyelj rám, Mócárt, csokiember, néha Dzsokiember, nagyon fontos lenne tudnom, van-e még – olyan igazi – Mozartos csokid?

MÓCÁRT Hogy van-e? Hát persze, hogy van. Sőt, különleges Mozart-csokikat is őrzök a szatyromban. Olyanokat, amelyek zenélnek is. Mozart-zenét, bár nem hiszem, hogy valaki is emlékszik még rá...

NAGYHERCEG Akarsz a szövetségünk lenni?

MÓCÁRT Boldogan. Nem tudom ugyan, kik vagytok, mit akartok, de biztos vagyok abban, hogy a helyzet csak javulni fog, ha veletek szövetségre lépek. Ámbátor, mit is kéne majd csinálnom?

NAGYHERCEG Semmit. Ha eljön a pillanat, oszd szét az emberek között a Mozart-csokikat. Az igaziakat. A zenélőket. Rendben?

MÓCÁRT Semmi akadály, felséges úr. Csak majd jelezd, mikor jön el a pillanat. Kérhetem?

NAGYHERCEG Jelezni fogom.

*Éjszaka, ha árnyak járnak,
s eget karistolnak madárszárnyak,
éjszaka, ha sötét honol,
és a hold dobján űri szél dobol,
akkor jön majd el az időnk,
álmot hozunk ismét, s a föld
lakói majd mind álmodnak,
újra...*

*Tartalma lesz álmodnak,
álmodban nagy fehér hattyúk
hófehér zenéket hoznak...*

PERCEGŐ ÁRNYALAK Megfeszülök a nyugtalanszágtól. Én ezt nem értem, Nagyherceg! Tesszék nekem részletesen elmagyarázni, és ne tesszék itt nekem folyton énekelni, mert én azt nem értem.

NAGYHERCEG Mondd csak, hogyan is működik az a bizonyos gyermekeltüntető gép?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Beleállítja a gyermekeket a Gomilka szaki, azután...

NAGYHERCEG Nem az érdekel. Hogyan indítja el a gépezetet?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Hogyan, hogyan, hát gyorsan.

KÉK FESTŐ Nem az a lényeg. Mivel? Gombbal? Fogantyúval?

PERCEGŐ ÁRNYALAK *(a gyerekek felé fordulva)* Nem emlékszem. Fogantyúval? Mivel isz? Gombbal? Kabáttal? Miféle kabáttal? Ja, gombbal! Nem gombbal. De mivel isz? Nem jut eszembe... Mivel isz? *(Gesztusaival a gyerekek segítségét kéri.)* Ez az! Valami botfélével... vesszővel... nem! Pálcikával...

KÉK FESTŐ Varázspálcával!

NAGYHERCEG Ettől félttem.

MÓCÁRT Egy nagyherceg soha nem fél. Kapsz tőlem egy ingyen Mozart-tallért. Az majd zenél a szívednek, nagyherceg... na, ne szabódj, fogadd csak el, nekem úgymint ingyenbe van, s a fenének se kell mostanában...

NAGYHERCEG *(elteszi a Mozart-tallért)* Köszönöm, barátom. Mindjárt könnyebb a szívemnek, hogy Mozart-zenére dobol. De amitől félttem, attól félek most is.

Gomulka, a rettenetes házmester a varázspálcám elveszített felével csinálja a hókuszpókuszait. Szégyen...

KÉK FESTŐ Vissza kell szereznünk a varázspálcá másik felét!

NAGYHERCEG Én nem tudom... hogyan kell... lopni.

KÉK FESTŐ Feláldozom magamat. Én tudom. Rendben, visszalopom a varázspálcá másik felét. De csak a te kedvedért. Jó ügy érdekében talán a lopás sem bűn. Ámbátor, azt a pálcát Gomulka bácsi lopta el tőled, tehát nem visszalopom, csak visszaszerzem, ugyebár...

PERCEGŐ ÁRNYALAK Ez a kékfestő egy hős. Mindig tudtam, hogy egy horribilis nagy hős. Csak úgy be fog hatolni Gomilka rettenetes szobájába, és el fogja hozni a

zebéből a pálszika mászik felit. Elhozza. Meg a kulcot isz. A pinsze kulcát. Ész ha nem? Akkor meg mi van?

NAGYHERCEG Akkor baj van, barátaim. Akkor nem tudjuk visszavarázsolni a gyerekeket a tévéből.

MÓCÁRT Nesze, te is kapsz egy igazi Mozart-kuglert, hátha szerencsét hoz!

NAGYHERCEG Indulj utadra, kékfestő, s járj szerencsével. A ház gyermekeinek a sorsa a te kezében van!

*Csak indulj most, kis barátom,
juss át zárt ajtón, hideg rácson,
s ha varázspálcámmal visszatérsz:
az élet e házba is visszatér...
Menj, menj, menj,
én várok majd rád,
menj, menj, menj,
és térj vissza hozzám,
menj, menj, menj,
de légy óvatos,
menj, menj, menj,
tudom, az álom majd visszahoz...*

3. JELENET

(Néma jelenet. Feldereng Gomulka elhanyagolt lakása. A házmester az ágyában horgyog. Résnyire nyílik az ajtó, kék festő oson be rajta. Kezében pemzli, festékes vödör. Pár gyors mozdulattal kékre festi a fekete falú szobát. Azután kutatni kezd Gomulka kabátzsebében, megtalálja a pince kulcsát. Diadalmasan felmutatja. A szekrényhez lép, ahol feltehetően a varázspálca felét rejtegeti a rettenetes házmester. Kihúzná a fiókot, ám ügyetlenül fellöki a polc mellett álló széket. Gomulka horkan, felül az ágyában, kék festő – a varázspálca nélkül – menekülni kényszerül.)

4. JELENET

(Éjszaka. Nagyherceg, kék festő, percegő árnyalak és Mócárt a ház tetején állnak. A nagyherceg előveszi varázspálcáját.)

*Álmost hoztam, álmokat,
álmodj most, szép álmokat,
álmodd azt, hogy boldog vagy,
álmodd azt, hogy szabad vagy,
álmodd azt, hogy réten vagy,
álmodd azt, hogy ébren vagy,
álmodd azt, hogy gyermek vagy,
álmodd azt, hogy ismét vagy,*

*álmodd azt, hogy kék az ég,
álmodd, vár a messzeség,
álmodd, nap süt, s hull a hó,
álmodd, ébren élni jó,
álmodd, játszol fiaddal,
álmodd, sétálsz lányoddal,
álmodd, álmodsz az álmoddal...*

*álmodj, álmodj,
álmodj, álmodj,
és szállj, ha szállnod kell,
és várj, ha várnod kell,
és lépj, ha lépned kell,
és élj, mert élned kell...*

*és nézz szét,
lásd a világot,
és nézd a hajnalt,
és nézd az alkonyi lángot,
és nézd, lenn a téren a fákat,
és lásd, hogy nőnek az árnyak,
és halld, hogy a villamos csenget,
és figyelj, és halld meg a csendet,
és várd, hogy egy hang majd szólít,
és tudd, hogy jó lesz, jó lesz, jó lesz majd így...*

*térj vissza magadhoz,
az idő, majd mindent elhoz,
mindent, amit másnak kínál
most –
a műanyag-világ,
a képernyő-világ,
a reklám-világ,
a pénzéhes világ,
a hazug világ,
az elrohadt világ,
a konzum-világ,
a computer-világ,
a Gomulka-világ...*

(Mócart kivételével eltűnnek a sötét égben. A ház lakói sorban felébrednek – avagy végre igazán elalszanak –, s boldogan kiabálnak: Álmodom!... Álmodom!... Álmodom!... De jó, de jó, de jó!... Megint tudok álmodni... De szép, de szép!... Milyen különös az élet... Mócart Mozart-tallérokat dobál be nekik az ablakokon, Mozart-zene szól egyre hangosulóbban, hatalmas, tiszta harmóniák keverednek a színen. A felső szint elsötétül, megvilágosodik a pince. A nagyherceg a gyermekeltüntető gép előtt áll. Mellette percegő árnyalak és a kék festő. Fent a monitoron teljes zűrzavar, tévésztárok és eltűnt kisgyerekek jelennek meg, kiabálás, sírás, panaszkodás. A nagyherceg lázasan szereli a gépezetet.)

NAGYHERCEG Az ördögbe...

ÖRDÖGÖK Szolgálatodra!

NAGYHERCEG Erre nem is gondoltam! Pedig milyen kézenfekvő! Hát ez az! Indulás, vigyétek vissza az angyalokat a padlásra, kicsi gonoszok, az ellopott barbie-babákat pedig szállítsátok vissza a jogos tulajdonosaiknak! Mind egy szálig! Értettük?

ÖRDÖGÖK Értettük. Nálad a varázspálca, tehát te vagy a főnök!

KÉK FESTŐ Sikerül, nagyherceg?

NAGYHERCEG Sikerülnie kell.

PERCEGŐ ÁRNYALAK A nagyhercegnek szikerül mindig minden. Te viszont szajnosz nem hoztad el a varázspálsa mászik felét, s ebből még lehetnek bajok.

KÉK FESTŐ Miféle bajok?

NAGYHERCEG Kevés az energiám. A varázspálcámban van az energiám. Ha sikerül átalakítanom a gyermekeltüntető gépet gyermekvisszatüntető gépre, akkor a fél varázspálcámat majd be kell dugnom a masinába. Minden visszatüntetés elvesz tőlem egy bizonyos energiamennyiséget. Az is lehet, mire az utolsó gyermeket megmentem, elfogy az energiám. És meghalok. De nem kell sajnálotok. Én nagyherceg vagyok, s a nagyhercegek állva halnak meg, mint a fák.

KÉK FESTŐ Én nem akarom, hogy meghalj!

PERCEGŐ ÁRNYALAK Én szem akarom. Legalább ülj majd le olyankor, ész ne állva... Mi a fransznak meghalni, amikor lehet élni isz, akkor meg mi a fransznak akarsz meghalni?

NAGYHERCEG Nem akarok meghalni, természetesen. De a gyerekeket meg kell mentenie valakinek. Nekem kell őket megmentenem. *(A nézőtér felé is.)* Vagy nem így gondoljátok?

KÉK FESTŐ Ha Lacikára gondolok elszorul a szívem. Meg kell mentened Lacikát.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Herszegem, meg kell mentened a ferikéket, a pisztikéket, a józikákat, az irénkéket, a szárikákat, a juditomékat, a julszikat... Ha nem muszáj, ne halj meg, nagyherzegem, de ha mászként nem lehet, akkor áldozd fel magadat, tudod, a gyerekek miatt, hiszen ők nem tehetnek szemmiről, herszegem...

NAGYHERCEG *(szerel. A masina füstöl, pöfög, szikrázik, villog.)* Sikerülni fog. Sikerülnie kell.

(Fentről kétségbeesett hangokat hallani. Hol vagy, Ferike? Hová tűnt a Lacika? Eltűnt az Irénke! Nem látta valaki a kisfiamat? Nem látta valaki a kislányomat? Nem

érdekel a filmje, a gyerekeket akarom! Kapcsolja ki a rohadt tévét, segítsen inkább keresni a gyerekeket! Segítség, elveszett a gyermekem? Mikor veszett el? Nem tudom, a tévét néztem, abban még megvolt...)

PERCEGŐ ÁRNYALAK Ha felébresztetted őket a tévéálmukból, felszégesz uram, akkor most már ne tessék ízélni itten, tessék visszaadni az ő gyermekeiket nekik... mégiscsak szülők, elvégre, ha olyanok isz, amilyenek isz...

KÉK FESTŐ Az angyalok visszakerültek a padlásra. Mostantól megint tudnak álmokat dobálni a ház lakóinak. Vége a tévé uralmának! Te igazi herceg vagy, nagyherceg.

NAGYHERCEG Köszönöm. *(Rendkívül fáradt.)* Azt hiszem, készen vagyok.

KÉK FESTŐ Akkor miért nem kezded el?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Lássz neki, nagyherceg, ne ízéljél itten!

NAGYHERCEG Szeretnék elbúcsúzni tőletek.

KÉK FESTŐ Búcsúzni?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Búcsúzni? Miért?

NAGYHERCEG Mondtam nektek, a fél varázspálca energiája ahhoz elég lesz talán, hogy a gyerekeket visszahozzam az életbe. De kevés ahhoz, hogy visszajussak a bolygómra, a hazámba. És még Gomulkát sem győztük le...

KÉK FESTŐ Nem akarom, hogy meghalj...

NAGYHERCEG Az én bolygómon ismeretlen fogalom az, hogy halál. Én nem fogok meghalni. Én csak eltűnök, akár a hajnali pára...

KÉK FESTŐ De én azt sem akarom, hogy eltűnj...

NAGYHERCEG Hibát követtem el, amikor nem vigyáztam a varázspálcámra. Ha nem vagyok könnyelmű, Gomulka most nem az a szörnyeteg, aki gyermekeket tüntet el, hanem egy jóságos, öreg, türelmes bácsi. De a varázspálca birtokában óriássá növesztette magát, és pusztítóvá vált. Az én hibám, nekem kell jóvá tennem. Isten veletek, barátaim.

KÉK FESTŐ Nagyherceg, emlékezni fogok rád. Az ördögbe...

ÖRDÖGÖK Parancsodra...

KÉK FESTŐ Kösz... nem rólatok van szó... szóval, sajnálom, nagyherceg... de tudom, meg kell tenned... a gyerekek... tudod... a gyerekeket meg kell menteni...

PERCEGŐ ÁRNYALAK Nagyherceg, ha te meghalol, én isz meghalok... Én nélküled nem akarok perszegni többé...

NAGYHERCEG Fölkészültem! Végre! Mit érdekel engem a sorsom! Nézzétek! *(Pálcáját a szerkezetbe dugja. Csattogás, villámlás, szikrák esője... Sorban kiperegnek a gépből az eltüntetett gyerekek. Fentről hangok: Ferike, tessék becsomagolni a táskádba! Villanyoltás, holnap iskola, Judit, Sára! Julcsi, hagyd abba a gitározást, tessék szépen ágyba bújni... Nem kellett volna annyit csavarogni...)*

NAGYHERCEG Fogy az energiám. Még bírom... még bírom... gyertek, gyerekek, siesetek... gyertek... fáradt vagyok... gyenge vagyok... álmos vagyok... Olyan gyenge vagyok... *(A herceg lassan eldől, a gépből kipereg az utolsó visszatüntetett gyerek is. Fent vakító fény gyűl ki, Gomulka jelenik meg az udvarban.)*

GOMULKA Micsoda felháborító szemtelenség! Valaki befestette a falamat kékre. Valaki kékre festette az eget. Valaki kékítőt mert oldani az ég vizében. De ne aggódjatok, megkeresem, megtalálom, és szörnyű lesz a bosszúm. Álomszagot érzek! Itt valaki álmodni mert! Megint! Ki mert álmodni? Gyerekszagot érzek. Csak nem jöttek vissza azok a ronda, hangos, nevetlen gyerekek a tévéből? Angyalszárnysuhogást hallok a padlásról. Csak nem szabadultak ki az angyalok? Ellenem fordultatok, bitangok? Mindenkit el fogok tüntetni, nem csak a kölyköket... az egész házat... az egész utcát... az egész várost... az egész országot... Európát... a világot... Majd megmutatom én nektek, ki húzhat ujjat Gomulkával...*(Észreveszi, hogy nincs a zsebében a pincékulcs.)* A kulcs! Valaki ellopta a kulcsomat? S a tettesnek itt kell lennie... Te voltál az? Te voltál az? Vagy talán te? Te igazán gyanús vagy... a szemed sem áll jól... *(A pincében a kék festő, Lacika és a percegő árnyalak megpróbálja elhúzni a géptől a nagyherceg élettelen testét.)*

KÉK FESTŐ El kell rejtenünk őt... Ha Gomulka itt találja, vége.

LACIKA Nekünk sem ártana elrejtőznünk, mert nekünk is végünk.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Vége van már itten mindennek... elveszítettük a játszmat, jön Gomilka, és nekünk annyi...

KÉK FESTŐ Minden hiába volt...

LACIKA Mehetek vissza abba a rohadt tévébe megint... Legalább az anyukámhoz felszaladtam volna...

GOMULKA *(Várható volt a megjelenése, mégis váratlanul bukkan fel az ajtóban.)* Hát így állunk. Sejthettem volna, hogy ti vagytok azok. Falhoz! Ördögök, fogjátok el őket!

KÉK FESTŐ *(felkapja a nagyherceg varázspálcáját, az ördögök felé sújt vele.)* Vissza, rusnya férgek, nálam van a varázspálca, én parancsolok!

ÖRDÖGÖK *(kacarásznak rajta.)* Az már lejárt pálca. Cserélj benne elemet, így nem ér! A Gomulka úréban van elem, ő a parancsnok... *(Lefogják a gyerekeket, percegő árnyalak kerekét old egy résen keresztül.)*

GOMULKA *(kitépi kék festő kezéből a varázspálca másik felét.)* Erre vártam, ezt kerestem. A pálca hiányzó felét. Köszönöm, nagyon köszönöm, drága gyermekem, hogy elhoztad nekem. Hurrá, megvan a másik fele! Én vagyok a legnagyobb...

KÉK FESTŐ A varázspálca nem a tiéd, hanem a nagyhercegé.

GOMULKA Nagyherceg? Csak nem ezt a földön heverő szánalmas alakot nevezed te nagyhercegnek? Ezt a színházból kikopott züllött alakot? Ennek már vége. Kipurcant. Én viszont élek. De még mennyire élek. És a varázspálca segítségével én leszek mostantól a világ ura!

KÉK FESTŐ Gazember.

LACIKA Undorító vagy, Gomulka bácsi. Egy rakás szemét.

GOMULKA Ti loptátok el a kulcsomat, nem? *(A gyerekek bólogatnak.)* Ne merjetek hazudni! Melyikötök volt?

KÉK FESTŐ Én.

LACIKA Én.

KÉK FESTŐ Nem ő, hanem én.

LACIKA Nem igaz, nem ő volt, én voltam az, engem büntess meg! Különben is utállak, megvetlek, lenézlek, te gonosz öregember.

GOMULKA Hm. Kemény beszéd. Valamiért mégis tetszetek nekem. Csalódtam a felnőttekben. Egy pillanatra leveszem a szememet róluk, máris álmodni akarnak, a majom gyereküket nevelni. Nem kellett nekik a jólét, hát majd rabszolgát csinállok belőlük. A kölykeiket meg végérvényesen eltüntettem. S ti fogtok ebben segíteni. Ti lesztek az én szövetségeseim. Gondoljatok bele, mindent megkaptok, amit csak akartok, gazdagok lesztek, hatalmat kaptok tőlem, lesz bőrfocitok, kastélyban fogtok lakni, csirkecombot fogtok minden nap enni, s annyi csokit utána, amennyi csak belétek fér... Na, vállaljátok a szövetséget?

KÉK FESTŐ Veled soha.

LACIKA Inkább meghalunk.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Engem meg sze kérdezel, hogy vállalom-e a szövetszéget veled, Gomilka?

GOMULKA Ki ez?

KÉK FESTŐ Percegő árnyalak, a nagyherceg szárnysegédje.

GOMULKA Remek. Mutass példát ennek a két fafejűnek. Nos, vállalod, hogy a szárnysegédem leszel? Percegni fogsz nekem is, akár a nagyhercegnek?

PERCEGŐ ÁRNYALAK Perszegjen neked a szú abban a fafejedben, Gomilka! Cak eszt akartam mondani. *(Előjön a résből.)* Cak nem hiszed, hogy el fogok menekülni előled? Te randa tejbetők.

GOMULKA Ostoba férgek. Nem látjátok, hogy a nagyhercegnek vége?

KÉK FESTŐ Ő mindig a barátom marad.

LACIKA És az enyém.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Ész az én nagyuram, te goromba, iromba, osztoba házmeszterke.

(Hirtelen Mozart-zene hangzik fel. Gomulka összerándul, keresi a forrást. A nagyhercegből jön a zene. Gomulka benyúl a zsebébe, kiveszi a zenélő tallért, a földre dobja, és rátapos.)

GOMULKA Ennyi. Ezt az ízlésromboló zenebonát betiltottam. És most... eljött az én időm. Összeillesztem a pálca két felét, és én leszek a világ ura. Mindent és mindenkit el fogok pusztítani. Egyedül leszek a világon, minden az enyém lesz... hatalmas vagyok, Gomulka, az uralkodó... *(A gyerekek megpróbálják megakadályozni a pálcaegyesítésben, de az ördögök lefogják őket. Gomulka összeilleszti a pálca két felét, vakító fény támad, dörgés, földindulás, egyszerre elsötétül minden. Azután fény, s Gomulka helyén ott áll fényes, hercegi öltözékben a nagyherceg. Az égből luftballonok szállingóznak alá, pattogatott kukorica esik, talán Mozart-kugler is lepottyan néhány darab. Halk, kellemes Mozart zene, angyalok suhognak a légben, a ház ablakai-ban kigyulladnak a karácsonyfák, talán az ördögöknek is jut a pincében egy szép karácsonyfa.*

NAGYHERCEG Boldog karácsonyt, gyermekeim!

KÉK FESTŐ Nagyherceg! Te élsz? És megint van... Karácsony?

NAGYHERCEG Amint látod.

LACIKA Gomulka bácsi eltűnt.

NAGYHERCEG Eltűnt örökre.

KÉK FESTŐ Hova lett Gomulka bácsi?

NAGYHERCEG Volt, nincs. Én voltam Gomulka bácsi.

KÉK FESTŐ Te voltál Gomulka bácsi.

NAGYHERCEG Én bizony. Amikor a varázspálcám kettétört, én két részre szakadtam. Tudjátok, a nagy varázslóknál ez már csak így van. Az egyik felem rossz volt, a másik pedig jó. S tudjátok, mi döntötte el, hogy a varázspálca egyesítésekor nagyherceg lesz-e ismét, vagy Gomulka, a rettenetes házmester? Az, hogy hűségesek maradtatok hozzám. Hogy nem hagytatok cserben, mikor Gomulka csábított benneteket. Mert tudjátok meg, a barátság a legnagyobb varázslat, erő a világon. Minden varázspálcánál nagyobb hatalma van a barátságnak.

KÉK FESTŐ Nagyherceg! Elmondanád nekünk, hogy mi a barátság?

NAGYHERCEG Hiszen tudjátok ti azt nagyon is jól. Azért... elmondhatom. *(Az égből gitár szállingózik alá a nagyherceg kezébe.)*

KÉK FESTŐ *Mi a barátság, mondd el,
hogy mi az a barátság!*

NAGYHERCEG *A barátság, tudod, a barátság,
hát a barátság — az csak egy olyanság.*

LACIKA *Az olyanság, vajon milyenség,
s a milyenség miért olyanság?*

NAGYHERCEG *Hiszen, ha tudnám én,
nem lennék ily' szerény,
nem lennék oly' szegény
hahogyha tudnám én,
hiszen de nem tudom,
azért vagyok uton
éjjel és nappal,
nappal és éjjel,
világcsavargója, ki az életét
széjjel csatangelja, járja,
és nincsen is társa... és nincs társa...*

PERCEGŐ ÁRNYALAK *Mi a barátság, mondd el,
hogy mi az a barátság!*

NAGYHERCEG *A barátság, tudod, a barátság,
hát a barátság — az csak egy olyanság.*

PERCEGŐ ÁRNYALAK *Az olyanság, vajon milyenszég,
s a milyenszég miért olyanság?*

NAGYHERCEG *A földet bejártam,
társat nem találtam.
Az eget bejártam,
senkit sem találtam,
ki mellettem maradt volna.
Egyedül a rózsza,
egy kényes, gyöngye, gyámoltalan rózsza,
ki az életét velem megosztja.
Ezért az életem képtelenség,
ezért, hogy száz s ezer naplementét
nézek, s éjjelente sok fénylő csillagot:
herceg vagyok, uralkodó,
de nincsen népem, árva vagyok!*

KÉK FESTŐ *A barátság, barátom, az a kincs,
mely mindenhol ott van, de sehol sincs,
már épp megfognád, de akár a homok:
ujjaid közül a semmibe csorog.*

LACIKA *A barátság, barátom, az olyan,
mint a láz, mely égeti arcodat,
ha gondtalan vagy, észre sem veszed,
de nélküle a szíved bús, beteg.*

PERCEGŐ ÁRNYALAK *A barátság, barátom, olyan mély,*

Mint a kút, melynek vize éjszötétbe vész.

Mint gyökérnek víz, levélnek a Nap,

a barátság életvágyat ad, és ad

(Soronként váltják egymást az énekben)

*annyi mást,
arcodra mosolygást,
mosolyba fényeket,
fényekbe életet,
életbe nevetést,
nevetésbe szeretést,
szeretetebe karolást,
karolásba dalolást,
dalokba az ízeket,
ízekbe a színeket,
színekbe az illatot,
illatba a holnapot,
holnapba a tegnapot,
tegnapba fénylő Napot,
fénylő napba ágakat,
lombos ágra madarat,
madár-hangba szélverést,
szélverésbe ébredést,
ébredésbe vágyakat,
vágyainkba szárnyakat,
szárnyainkon repülést,
repülésbe szédülést,
szédületbe zuhanást,
zuhanásban suhanást,
suhanásban érkezést,
szereteten létezést*

ad a barátság... s annyi mást is még...

KÉK FESTŐ És most el fogsz menni?

NAGYHERCEG Még nem. Most már rengeteg időm van – rengeteg energiám. És vannak szövetségeseim is. Meg fogjuk szabadítani az embereket a tévé rabságától. Ismét álmodni tanítjuk őket. Szeretni. Visszaadjuk nekik az elveszített meséket. Segítetek nekem ebben?

VALAMENNYIEN Segítünk, hát persze, hogy segítünk.

LACIKA Ajaj! Nekem most haza kell mennem, várnak anyukámék. Biztosan feldíszítve vár a karácsonyfa... attól tartok, jól meg fogják cibálni a fületem, hogy már megint elcsavarogtam... nagyherceg, holnap találkozunk a hintáknál, ilyen tájban... oké?

NAGYHERCEG Oké, Lacika, szaladj... és a karácsonyfa alatt majd az én ajándékomat is meg fogod találni... *(elérzékenyülve)* menj, szaladj... És te, kék festő, miért nem sietsz haza, hiszen karácsony van, a szüleid már gondolom aggódnak miattad...

KÉK FESTŐ Miattam? Miattam ugyan nem. Nekem nincsenek szüleim...

PERCEGŐ ÁRNYALAK Ejnye, komisz kölyke, mindenkinek van szüleje...

KÉK FESTŐ Nekem nincs. Még egészen kicsi koromban eldobtak maguktól... intézetbe adtak... nagyherceg, én egy szökött intézetis kisgyerek vagyok... igazi csavargó...

NAGYHERCEG Miért szöktél meg, rossz volt az intézetben?

KÉK FESTŐ Nem.

PERCEGŐ ÁRNYALAK Akkor meg miért szöktél meg, haszontalan hontalan?

KÉK FESTŐ Mert... hiányoztak a szüleim... *(Lehajtja a fejét.)* Most is karácsony van, látod, Lacika is hazaszaladt... Na, semmi gond, nem is hiányzik nekem ez a karácsonyi mizéria... csak a szüleim... egy kicsit... nagyon... *(Odabújik a nagyherceghez.)*

NAGYHERCEG *(int a varázspálcával.)* Te is hiányzol a szüleidnek, kék festő.

KÉK FESTŐ El tudom képzelni.

NAGYHERCEG Hallgasd csak! *(Távolról kiabálás, női és férfi hang: Kék festő, kisfi-am! Merre kószálsz? Gyere haza, már áll a karácsonyfa a nagyszobában. Mi lesz az ajándékaiddal? Siess, mert kihűl a vacsora...)*

KÉK FESTŐ Anya! Apa! Tényleg ti vagytok? Tényleg kellek nektek? Tényleg hazavártok?

NAGYHERCEG Siess, kék festő, siess! A karácsonyfa alatt ott lesz az én ajándékom is. Mostantól nem kell megszökdösnöd az intézetből, mostantól van családod, otthonod.

Meg fogom tanítani az összes felnőttet arra, hogyan kell szeretni a gyermekeket. Na, menj már, kisfiam, boldog karácsonyt. *(Kék festő megöleli a nagyherceget és elrohan.)*

PERCEGŐ ÁRNYALAK Csak mi maradtunk itten ketten, herzegem. Mit csinálunk?

NAGYHERCEG Boldog karácsonyt kívánunk egymásnak! És... majd csak kitalálunk valamit... nem? *(Éneklük a Kiskarácsonyt, a szin elsötétül, csak az ablakokban álló karácsonyfák világítanak.)*